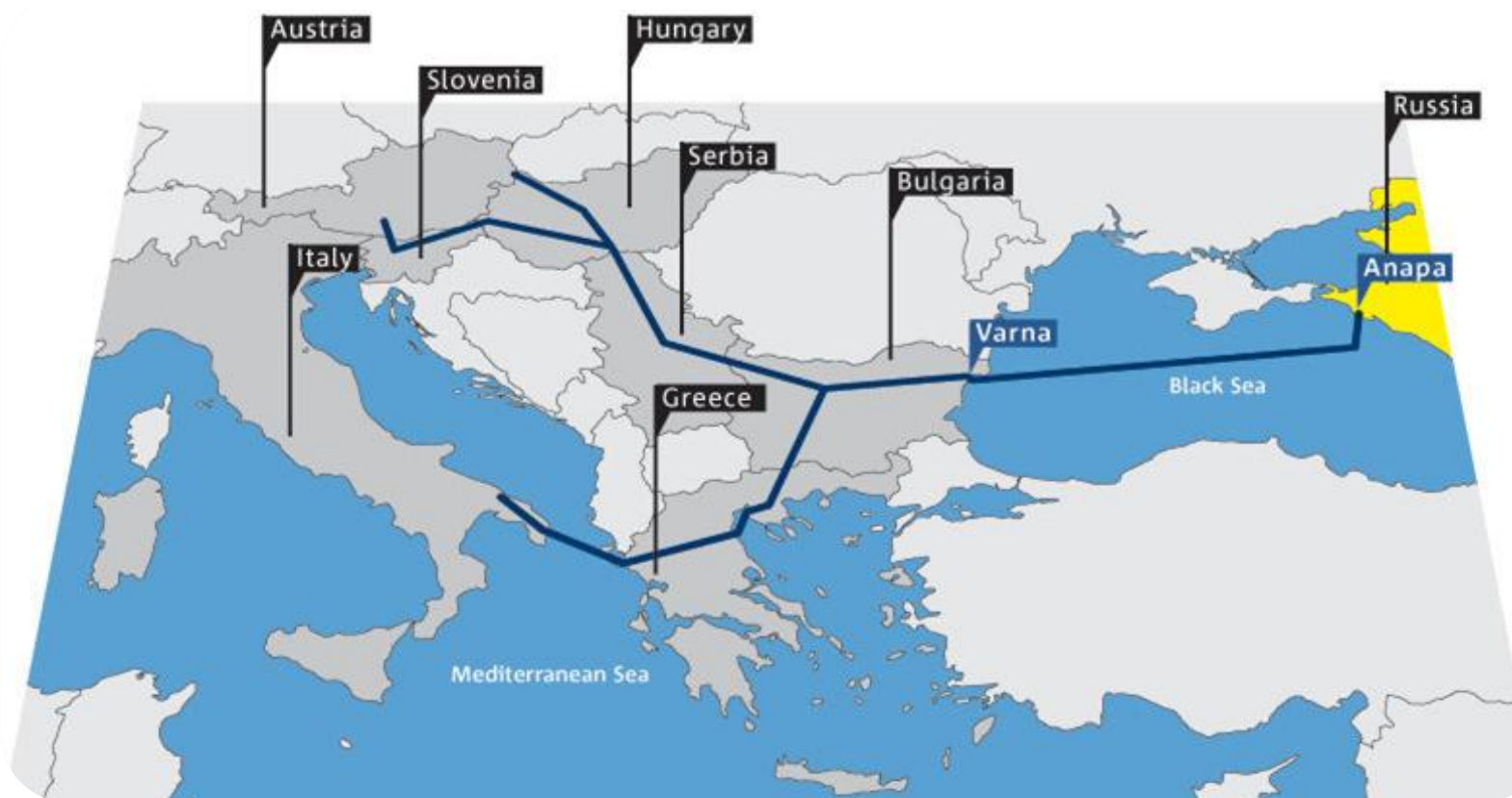

GASPROM SKLAPA MOZAIK JUŽNOG TOKA

str. 7

Analiza efekata naftnih šokova na globalnom tržištu ... 4

Rosnjeftov mega ugovor sa Inter RAO	1
Japan gradi nuklearke u Britaniji	2
Nuklearna energije ujedinila Češku i Slovačku	3
Sumrak posla prodaje goriva u Evropi	5
Slovenija-Hrvatska: Teret subvencija OIE	10/11

LONDON – Najveći vetropark na svetu, London Array počeo je ove nedelje s isporučivanjem električne energije u javnu elektroenergetsku mrežu Britanije. Ukupan kapacitet dovršene prve faze projekta iznosi 630 MW, dovoljno za snabdevanje 470.000 britanskih domaćinstava. Elektrana se sastoji od 151. vetroturbine i nalazi se na severnomorskom ušću Temze. Kada bude do kraja dovršen, s dodatnim vetroturbinama uz obale Kenta i Essex, raspolažeće ukupnim kapacitetom od 1 GW. Vlasnici projekta su danski DONG Energy (50%), nemački E.ON (30%) i emiratska firma Masdar (20%) **Renewable Energy World.com**

MOSKVA – Ruska državna naftna kompanija Rosnjeft potpisala je 80 milijardi dolara vredan ugovor o snabdevanju prirodnim gasom državne elektroenergetske kompanije Inter RAO za period od 25 godina, počev od 2016, prenosi 1.novembra informaciju dobijenu iz "izvora bliskog Rosnjeftu", moskovski poslovnijak **Kommersant** To bi značilo da će Rosnjeft zameniti nezavisnu gasnu kompaniju Novatek, trenutno glavnog snabdevača gasom ta termoelektrane Inter RAO-a. Novateku ovaj posao zahvata 30 odsto ukupnih prodaja prirodnog gasa. Za sada ni jedna od pomenutih kompanija ne želi da ikomentariše ovu vest.

PRAG – ČEZ će do kraja godine doneti odluku o eventualnoj prodaji svoje distribucione elektroenergetske kompanije u Albaniji i da li će graditi termoelektranu na gas u Mađarskoj, saopšteno je 31.oktobra iz češkog državnog energetskog kolosa. ČEZ je investirao u svoju albansku podfirmu oko 120 miliona evra, ali je zbog regulatornih odredbi i krađe struje u toj zemlji kompanija u pvoj polovini ove godine poslovala sa (EBIDTA) gubicima od 119 miliona godina. Član upravog odbora ČEZ-a Tomaš Pleskac rekao je da će kompanija do kraja godine doneti odluku hoće li prodavati tu firmu, „za šta već postoje interesenti, uključujući albansku vladu, fondove i trgovce električnom energijom“. On je s druge strane dodao da ČEZ sa partnerom, mađarskim MOL-om trenutno analizira isplativost gradnje termoelektrane na gas u svetlu sadašnjih i projektovanih cena električne energije. **foxbusiness.com**

SOFIJA - Bugarska je prodala u ponedjeljak 29.oktobra gro državnih 33% akcija u dve elektroenergetske distribucione kompanije pod kontrolom češkog ČEZ-a, za 82,51 milion leva (41,2 mil. evra), objavljeno je 29.oktobra na sofijskoj berzi. Država je prodala 76% akcija u CEZ Distribution Bulgaria i 34% u CEZ Electro Bulgaria, prenose sofijske **Novinite**. Preostale akcije su na prodaji od utorka, sa ponudom koja se zatvara 29.novembra. Bugarska je već prodala manjinske udele u distribucionim elektroenergetskim kompanijama pod kontrolom češke firme Energo-Pro i austrijske EVN za 67,6, odnosno 93 miliona leva, potseća list.

VARŠAVA - Poljska vlada je 31.oktobra donela odluku o prodaji imovine velikih državnih energetske kompanije, koja ne ulazi u njihovo osnovno poslovanje. Među imovinom energetske tvrtke koja će ići na prodaju, nalaze se hoteli i banje u vlasništvu naftne i gasne firme PGNiG, zatim bezbedonosne i transportne firme u vlasništvu naftnih kompanija PKN Orlen i Lotos, javlja poljski dnevnik **Warsaw Business Journal**.

LONDON - Japanska firma Hitači dogovorila je kupovinu Horizon Nuclear Power projekta od nemačkih energetske kolosa E.On i RWE za izgradnju šest novih nuklearnih elektrana u Velikoj

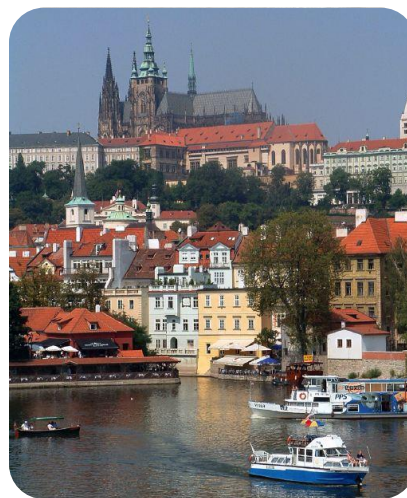

Britaniji (na slici NE Dungeness u izgradnji). Očekuje se da se posao finalizuje do kraja novembra ove godine. U utorak, 30.oktobra objavljeno saopštenje o sporazumu vrednom 696 miliona funti (865 miliona evra) prekida mesec nesigurnosti oko projekta koji u narednoj deceniji treba da zameni dotrajale nuklearne izvore u Britaniji. Britanska vlada računa da će projekat Horizon obezbediti električnu energiju za 14 miliona domaćinstava u periodu od 60 godina. **Energy Business Review**

PRAG - Češka kompanija ČEZ odbacila je žalbu francuske nuklearne firme Areva na odluku da je isključi iz tendera za dogradnju dva reaktora u NE Temelin. ČEZ je zaključio da navedene primedbe ne pobijaju razloge zbog kojih je donesena odluka. Između ostaloga, poznato je da je Areva ponudila gradnju većih reaktora od onih koji su bili propisani, pravdajući to boljim iskorištavanjem u kasnijoj eksploataciji, javlja češki dnevnik *Prague Monitor*.

POLITIKA, REGULATIVA, CENE

PRAG - Češka i Slovačka će zajedno saradivati u pitanjima nuklearne energije i braniti pravo da koriste nuklearnu energiju u Evropskoj uniji, objavili su premijeri dveju zemalja, češki Petr Nečas i slovački Robert Fico. Nastavak nuklearnog programa u Slovačkoj i Češkoj od zajedničkog je interesa za obe zemlje, složili su se premijeri, koji će se ubuduće zajedničkim snagama nastojati da neutrališu pokušaje država iz njihovog okruženja, poput Nemačke i Austrije, da zaustave i ograniče korišćenje nuklearne energije u Slovačkoj i Češkoj, prenosi češki dnevnik *Prague Monitor*.

SOFIJA - Bugarski predsednik Rosen Plevneliev raspisao je 31. oktobra referendum o izgradnji atomske centrale Belene, koji će biti održan 27. januara 2013. godine, saopšteno je iz kabineta predsednika. Na referendumu bugarski građani će odgovarati na pitanje „Da li ste da se razvija nuklearna energetika u Bugarskoj preko izgradnje nove nuklearne elektrane?“ Bugarska vlada odlučila je početkom marta da sa ruskom kompanijom Atomstrojeksport raskine ugovor o izgradnji te druge nuklearne elektrane na Dunavu, snage 2.000 megavata, zbog poskupljenja investicije, sa prvobitno procenjenih četiri, na oko šest milijardi evra, plus kamate na eventualne kredite. Bugari su 2008. godine potpisali sa ruskom kompanijom ugovor o izgradnji dva reaktora jačine od po 1.000 megavati. *BTA*

ATINA - Grčku očekuje skok cena električne energije od juna 2013. godine, kao posledica zahteva kreditora te zemlje da one u potpunosti odraze troškove proizvodnje, piše atinski dnevnik *Kathimerini*. U okviru dogovora sa trojkom Evropska unija – Međunarodni monetarni fond – Evropska centralna banka (EU-MMF-ECB), cene električne energije biće uvećane u dva, ili tri koraka. Na osnovu podataka koje je Javna elektroenergetska korporacija (PPC) u avgustu dostavila Regulatornim energetske vlastima, povećanje bi iznosilo 40 odsto za domaćinstva i privredu sa malom potrošnjom, odnosno zahvatilo ukupno 2,2 miliona potrošača.

KOPENHAGEN - Danska vlada neće pružiti pomoć najvećem svetskom proizvođaču opreme za energiju vetra, kompaniji Vestas koja je pred stečajem. Firmu je uzdrimalo osetno smanjenje subvencija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora širom sveta, uz prevelika ulaganja u razvoj nove vetroturbine V112. Vestas je zatražila pomoć i države, ali je dansko Ministarstvo za klimu, energetiku i građevinu objavilo da „neće i ne može pomagati pojedine kompanije jer je to suprotno vladinoj politici“. Inače u proizvodnji vetroenergetske opreme u Danskoj radi oko 25.000 ljudi, a taj sektor je u 2011. godini ostvario ukupan obrt od 6,92 mlrd. evra, od čega je 5,8 mlrd. evra realizovao Vestas. [Renewable Energy World.com](http://www.renewableenergyworld.com)

NAFTA

VAŠINGTON - Analitičari Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) su istraživali ekonomije 50 zemalja (bez Rusije, jer podaci nisu bili dostupni) u periodu od 1978. do 2011. da bi utvrdili kako na njih deluju cenovni šokovi na tržištu nafte. Ekonomisti MMF, predvođeni Polom Kašinom, relativizovali su osnovnu tezu da rast cena nafte dovodi do usporavanja tempa rasta svetske ekonomije. Rast cena nafte mogu izazvati dva faktora – rast svetske ekonomije, a time i potrošnje energije i prekidi u isporukama, u zavisnosti od kojih se razlikuju i posledice, objavljeno je u [Radnom dokumentu](#) objavljenom na veb sajtu MMF. Najveći uvoznik nafte u periodu od 1978. do 2011. bile su SAD (27%), dok su Kina, Evropa i Japan zajedno učestvovali sa 26,6 %. Prema stručnjacima MMF, kod najvećih svetskih uvoznika nafte, SAD i Evropa, šok naglog smanjenja ponude nafte dovodi do dugotrajnog usporavanja i slabljenja ekonomske aktivnost. Naime, u SAD nafta učestvuje sa 37 odsto u ukupnoj potrošnji energije, a kod Evrope sa 23 odsto. Naftno uvezne Kina i Japan su iznenadile stručnjake MMF, jer je utvrđeno da je neočekivani rast cena nafte bio praćen ubrzanjem tempa rasta njihovih ekonomija. To se objašnjava činjenicom da je Kina u znatno većoj meri oslonjena na uglj (80% potreba za energijom), nego na naftu (18%). Tokom naftnih šokova kineski BDP raste jer izvoznici nafte povećavaju kupovine kineske robe. Udeo tih zemalja u ukupnom izvozu iz NR Kine iznosi 14 odsto. Isti efekat važi i u slučaju Japana, s obzirom da udeo izvoznika nafte u ukupnom japanskom izvozu dostiže 22 odsto. Posle smanjenja svetske proizvodnje nafte, BDP Kine i Japana se ubrzava tokom 20 sledećih kvartala, utvrdili su stručnjaci MMF. Kada je reč o naftnom šoku u čijoj osnovi leži rast tražnje, on se sasvim drugačije ispoljava – dolazi do rasta cena te sirovine, porasta proizvodnje i povećanja ekonomskog proizvoda svih zemalja. U tom slučaju nema velike razlike u uticaju na izvoznike i uvoznike, sve zemlje bivaju pogođene rastom inflatornih pritisaka, a u kratkoročnoj perspektivi dolazi do ubrzanja rasta njihovih privredaa, zaključili su stručnjaci MMF.

LONDON – Od 2007.godine u Evropi su ugašene 4.573 benzinske stanice (BS), kao posledica usmeravanja velikih naftnih kompanija na poslove istraživanja i proizvodnje (E&P), stoji u prošlonedeljnom izveštaju konsultanske firme CBRE. Ukupan broj benzinskih stanica na tržištima 27 evropskih zemalja smanjen je 3,3 odsto, na 132.526 do jula ove godine, u poređenju sa 137.099 s početka 2007, navodi CBRE na osnovu podataka iz Datamonitora. Najviše BS zatvoreno je u Italiji – 1.250, a potom Britaniji (1.200) i Francuskoj (805). “Ovo se može

pripisati trendu kod velikih naftnih kompanija, poput Shell-a, Exxon-a, BP-a i Totala da se oslobode manje profitabilnih poslova u downstream-u na račun profitabilnijih aktivnosti u upstream-u”, navodi CBRE. Rasuće cene goriva u Evropi, praćene slabljenjem privrednih aktivnosti, dovele su do pada prodaje na pumpama, uključujući dodatno smanjenje od 0,55% u prvoj polovini 2012, dodaje se u izveštaju. Istovremeno veliki naftaši i nezavisni distributeri uvećavaju broj privremeno zatvorenih stanica, radi smanjenja troškova. “(Podfirma Datamonitora) Verdict Research procenjuje da će u režim ‘mirovanja’ u 2013. biti stavljeno 10.616 benzinskih stanica u Evropi, prvenstveno Austriji, Belgiji, Danskoj, Francuskoj, Italiji i Švajcarskoj, što je rast od 3,7% u odnosu na ovu godinu”, navodi se u izveštaju. **Reuters**

LONDON – BP će u sklopu nedavno potpisanog dogovora o prodaji Rosnjeftu svog 50-

procentnog udela u kompaniji TNK-BP uknjižiti u svoj portfolio 19,75% prihoda, proizvodnje i rezervi ruske državne naftne kompanije, u skladu sa udelom koji dobija kao nadoknadu, plus 12,3 milijarde dolara u gotovini, objavljuje agencija **Platts**. Mada je čelnik BP-a Bob Dudley ove nedelje rekao da je „prerano“ govoriti o konkretnim poslovima u eksploataciji ruskog Arktika, posao je

nazvao početkom decenijske saradnje sa Rosnjeftom, koja će za dugo, dugo vreme doneti veliku zaradu deoničarima kompanije.

NJUJORK – Japan i SAD proizveli su 2011. do sada rekordnih 20.000 plug-in električnih vozila (PEVs - sadrži mobinaciju motora sa unutrašnjim sagorevanjem i električnog vozila sa priključkom za punjenje baterija preko javne elektromreže), a procenjuje se da će samo na američkom tržištu prodaja PEVs-a ove godine dostići 48.000, više od bilo koje druge zemlje u svetu. Mada će na tržištu elektromobila, narednih par godina i dalje prednjačiti vozila samo na

električnu bateriju (BEVs) i plug-in hibridna vozila (motora sa unutrašnjim sagorevanjem, električna baterija i priključak na električnu mrežu - PHEVs), u izveštaju firme Pike Research se navodi da će američki Ford u 2020.godini prodati u SAD preko 400.000 PEV automobila. Prema istom istraživanju taj američki automobilski kolos i vodeći svetska automobilska kompanija Toyota, vladace američkim tržištem PEVs-a od 2012. do 2020.godine. Prodaje ove vrste vozila u svetu očekuje se da premaši milion komada u 2017, sedam godina posle pojavljivanja prvog PEVs-a na tržištu. pikeresearch.com

BRISSEL - Naglo ubrzavanje priprema za gradnju ruskog projekta gasovoda Južni tok pomalo zbunjuje visoke evropske zvaničnike, piše **EurActiv**. Agencija citira eksperte američke

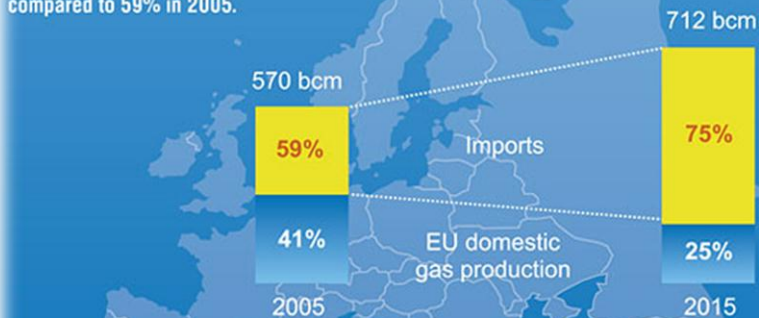
obaveštaje kompanije Statfor da će za Rusiju biti mnogo lakše da obezbedi izuzeće iz energetske direktive EU ako Južni tok počne izgradnju pre marta 2013. kada stupa na snagu Treći energetske liberalizacioni paket EU. Evropska komisija je međutim poručila članicama EU koje su u projektu da pokušajima da se ubrza potpisivanje partnerskih ugovora sa Rusijom, odnosno Gaspromom neće moći da izigraju evropske direktive o antimonopolskom ponašanju i ekološke obaveze. Zvaničnici Komisije koje je kontaktirao EurActiv ukazuju da su direktive vezane za prirodni gas i električnu energiju trebalo da budu sprovedene od strane EU zemalja članica do 3.marta 2011, pa se smatra da su od tog datuma na snazi. komisija je de facto otvorila postupke protiv članica, uključujući Bugarsku, koje nisu uklopile te direktive u svoja zakonodavstva, navode ti izvori. U međuvremenu, u Bugarskoj, koja je ključna za uspeh projekta

MOSKVA – Ruski Gasprom saopštio je 31.oktobra da je postignut konačan sporazum sa Mađarskom o izgradnji gasovoda Južni tok na njenoj teritoriji. „Konačan sporazum o investiranju za ovu trasu od 229 kilometara potpisan je u okviru posete Aleksandra Medvedeva, zamenika predsednika ruske kompanije“, precizira se u saopštenju Gasproma. navodi da će gradnja mađarske deonice koštati 600 miliona evra, a datum okončanja gradnje je 1.januar 2012. **Portfolio.hu**

LJUBLJANA - Izgradnja gasovoda Južni tok u Sloveniji će startovati 2014. ili 2015. godine, dok su aktivnosti na tom projektu već počele, rekao je direktor kompanije Plinovodi Marjan Eberlinc. „Aktivnosti su već u toku, a izgradnja će početi posle dobijanja odgovarajućih dozvola, a najverovatnije ne pre 2014, odnosno 2015. godine“, rekao je u sredu Eberlinc. **STA**

GROWING NEED FOR GAS IN EUROPE

75% of European gas to be imported in 2015, compared to 59% in 2005.

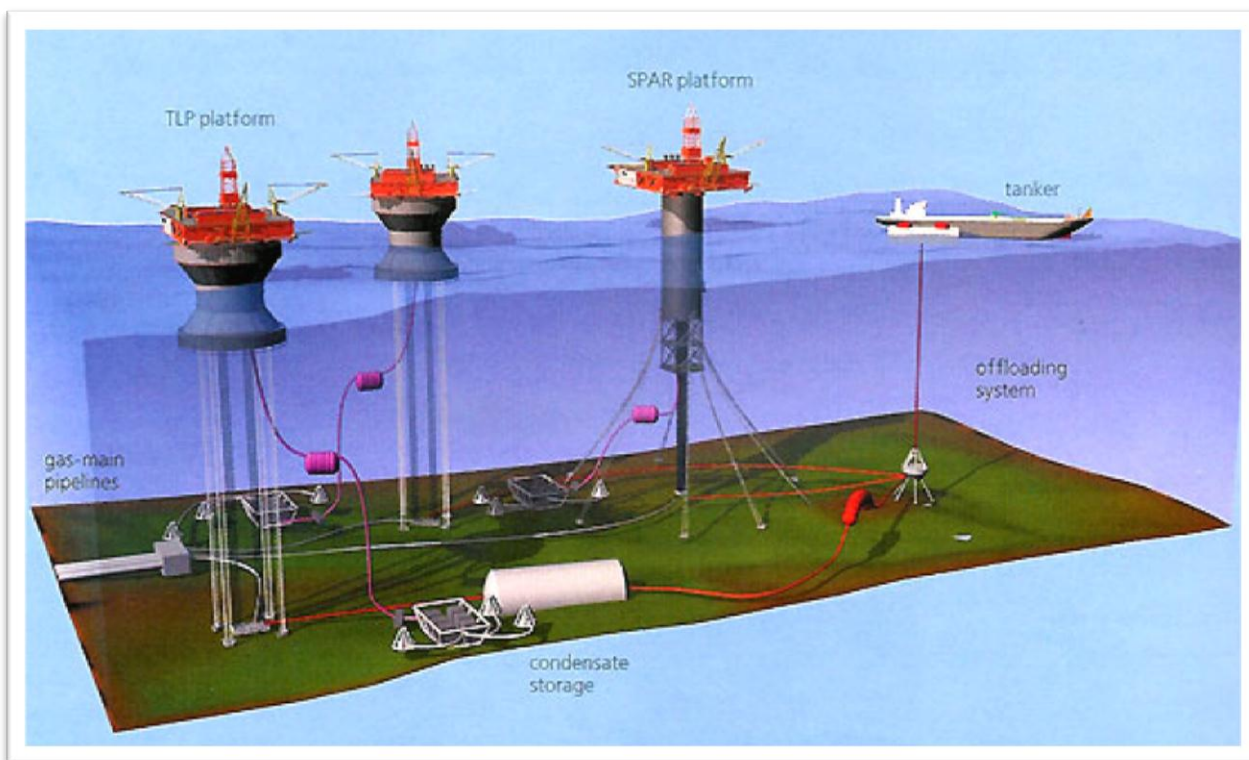

Source: Global Insight, 2007

gasovoda, premijer Bojko Borisov je najavio dolazak ruskog predsednika Vladimira Putina za 9. novembar, radi potpisivanja ugovora o početku gradnje Južnog toka. Međutim, 1.novembra je iz kabineta Putina saopšteno da ruski predsednik "zbog

obnavljanja jedne stare sportske povrede" mora da pomeri put u Bugarsku i Tursku za decembar ove godine. U svakom slučaju ugovor će sa ruske strane 9. novembra potpisati čelnik Gasproma Aleksej Miler, dok bi prema navodima bugarske vlade, izgradnja gasovoda u Bugarskoj mogla bi početi oko jula 2013. godine.

MOSKVA – Predsednik Rusije Vladimir Putin odredio je 2017. godinu za datum kada mora da startuje projekat razvoja mega gasnog polja Štokman. Gasprom, koji u partnerstvu sa Statoilom i Totalom rukovodi ovim poslom, prvobitno je 2017. godinu bio odredio za datum početka proizvodnje gasa iz ovog offshore polja u Barenčovom moru, ali su kasnije rokovi pomerani da bi u avgustu saopštio da je projekt zamrznut zbog prevelike investicije. Putin je 30.oktobra, na

Na slici: Opcije platformi za projekat Štokman

sastanku sa Marinom Kovtun, guvernerkom regiona Murmansk gde je locirano polje, rekao da se investiciona odluka planira za skorbu budućnost, a start radova na projektu od 2017.godine, objavljeno je na website-u Kremļa. Za sada ni iz jedne od tri kompanije učesnice projekta **Intefax** nije dobio komentar povodom ove informacije.

MOSKVA – Gasprom je najavio investiciju od preko 38 milijardi dolara u razvoj istočno-sibirskog gasnog polja Čajanda (13,7 mlrd.\$) i 3.200 kilometara dugog gasovoda (24,5 mlrd.\$) koji bi vodio odatle do pacifičke luke Vladivostok. Predsednik kompanije Aleksej Miler rekao je 29. oktobra da se očekuje da gasovod stigne do Vladivostoka u 2017.godini. Gasprom u toj luci planira da u partnerstvu sa japanskim kompanijama sagradi LNG kompleks, potseća **Reuters**. „U skorju budućnosti moći ćemo da stvorimo eksportne kapacitete slične onima prema Evropi“, rekao je Miler.

MOSKVA – Genarij Timčenko, suvlasnik (24,49%) druge po snazi ruske gasne kompanije

Novatek, lobira za izmene u zakonu (iz 2006.) kojim državni kooos Gasprom jedini ima pravo na izvoz prirodnog gasa, piše časopis **Forbes**. Timčenko je rekao da Novatek i (50%) njegova švajcarska trgovačka firma Gunvor mogu da udruže napore u gasnom biznisu. „Novatek želi da bude prisutan na evropskom tržištu, dok Evropljani ne žele tamo da vide jedino Gasprom“, rekao je Timčeno u intervjuu za najnoviji broj Forbesa. Novatek u partnerstvu sa francuskim Totalom, planira LNG projekat na arktičkom poluostrvu Jamal, pa Timčenko kaže da je za taj posao potrebna promena pomenutog zakona.

„ Novatek pregovara o trgovačkim poslovima sa evropskim kompanijama, posebno nemačkim“, rekao je (30.okt.) ne elaborirajući izvršni direktor te nezavisne ruske gasne kompanije Leonid Mihelson.

Proizvodnja iz projekta Yamal LNG treba da počne 2016. ritmom od 5 miliona tona, da bi 2018. porasla na 15 mt.

Predviđeno je da izvoz ide preko Gasproma, uz određeni procenat investitorima projekta. „Gasprom Export tek treba da potpiše ugovor sa kupcima, a nama ništa ne obećava“, navodi Timčenko. On je takođe kritikovao Gaspromov Eksportovu marketinšku politiku u Evropi, koja je, prema njemu, razlog što kompanija gubi pozicije na tom tržištu, sa ulaskom jeftinijih goriva, poput LNG-a.

MOSKVA – Nemački RWE biće prva evropska kompanija koja će, doduše za sada sa malim količinama, probiti monopol Gasproma kao jedinog izvoznika prirodnog gasa u Ukrajinu objavljuje 31.oktobra **EurActiv**. „RWE Trading isporučivaće dnevno 1 milion kubika gasa u naredna dva meseca, počev od 1.novemra Naftogasu“, rekao je tog agenciji direktor gasnog bilansnog sektora ukrajinske kompanije, Paolo Afanasijev. On je dodao da će cena biti „nešto niža“ od trenutne Gaspromove. Ruska kompanija trenutno naplaćuje Ukrajini 1.000 m3 gasa 430 dolara, što je 50\$ iznad Gaspromove prosečne cene za Evropu, piše Argus. Po isteku ugovorena dva meseca, Naftogas i RWE će početi rpegovore o dugoročnijem ugovoru i na veće količine, rekao je Afanasijev dodajući da bi nemačka kompanija mogla isporučivati do pet milijardi kubika gasa godišnje Ukrajini.

**UKRAINE
PLANS
TO BREAK
GAZPROM'S
MONOPOLY**

The logo for EurActiv, featuring the word "EurActiv" in a blue serif font with ".com" in a smaller font below it, all enclosed within a blue circular graphic element.

LJUBLJANA - Novi slovenački zakon o energiji, menja model subvencionisanja obnovljivih izvora energije (OIE), smanjujući ukupna sredstva, a predviđa i određivanje maksimalne kvote sredstava na solarnu energiju, energiju vetra i druge obnovljive izvore prema troškovnoj efikasnosti, navodi poslovni list *Finance*. Vlada tako smanjuje ukupan iznos subvencija za solarnu energije sa 40 miliona evra, u ovoj, na samo 10 miliona u 2013. godini navodi

poslovnjak. "Otkako su izmene energetskog zakona objavljene, stalno nam zvoni telefon. Robert Otoresec, predsednik slovenačkog udruženja proizvođača solarne energije, smatra da je odluka vlade u suprotnosti s više evropskih direktiva i upozorava da promena politike subvencija ugrožava 2.500 radnih mesta vezanih za taj sektor. U odnosu na 2010. godinu, kad je otkupna cena za megavat-čas struje iz mikrosolarnih elektrana iznosila 415 evra, subvencije su prepolovljene, ali mnogi smatraju da su još uvek previsoke, piše list.

ZAGREB – Vlada Hrvatske raspravljala je na sednici 1. novembra o Predlogu Izmena i dopuna Tarifnog sistema za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije. *Energetika-net* ukazuje da se ova tema otvara svega par meseci posle usvajanja postojećeg Tarifnog sistema. kako se navodi u obrazloženju, predložene izmene donose se zbog utvrđenih nedostataka u postupcima razvoja projekata, odnosno postupka sticanja statusa povlašćenog proizvođača, kao i radi snižavanja investicionih troškova za pojedine tehnologije obnovljivih izvora i kogeneracije. Izmenjeni Tarifni sistem treba da stupi na snagu od 1.januara 2013. godine.

ZAGREB – Zagrebački **Večernji list** objavljuje „Šest razloga zašto je solarna energija preskupa za Hrvatsku. Prvo: FN-sistemi ne mogu učestvovati u podmirenju večernjeg vršnog opterećenja. Drugo, ne postoji nikakav razlog za subvencionisanje („besplatne) solarne energije dobijene iz sistema koje su instalisala domaćinstva. Treće, uz sadašnju otkupnu tarifu u Hrvatskoj od okruglo 35 centa/kWh (2,63 kn/kWh), za FN-sistem od 1 kW, koji bi proizveo oko 1.000 kWh godišnje, dobilo bi se godišnje 350 evra. Kompletan sistem trenutno u Evropi košta oko 1.500

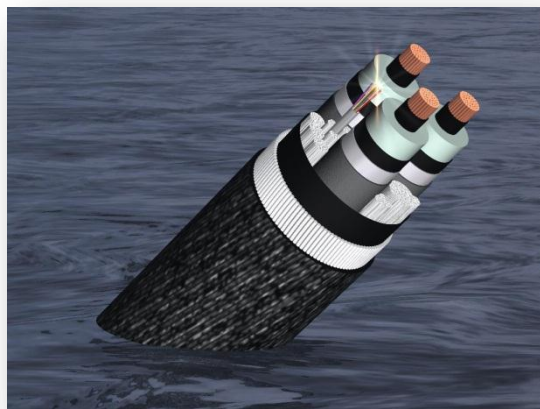
Projektiranje solarnih elektrana za mrežno pohranjivanje kao i za otočne sustave

evra/kW. Dakle, za 4,3 godine pogona vratio bi se uloženi novac, dok je rok trajanja garantoivanih otkupnih cena 14 godina.

Četvrto, Hrvatska ima stalnu godišnju progresiju otkupne tarife, a Nemci su imali stalnu (i to vrlo visoku) godišnju digresiju. Sadašnja otkupna cena (od 1. oktobra ove godine) u Nemačkoj je 18,36 centa/kWh, dakle gotovo dva puta niža od one u Hrvatskoj. Peto, današnja otkupna cena solarne energije u Nemačkoj iznosi oko 71% sadašnje maloprodajne cene električne energije za domaćinstva u toj zemlji (25,74 centa/kWh, sa svim porezima). Hrvatska otkupna cena za solarnu energiju je oko 2,3 puta je veća od maloprodajne cene struje za domaćinstva (sa PDV-om i naknadom za OIE). Šesto, svake godine, tokom trajanja čitavog garantovanog perioda, otkupna cena u Hrvatskoj origuje se godišnjom stopom inflacije, konstatuje za list energetske ekspert Marijan Kalea.

ZAGREB - Hrvatska elektroprivreda (HEP) objavila je nameru da na inostranim tržištima kapitala izda obveznice denominovane u evru i/ili američkom dolaru. U saopštenju koje je 26.oktobra prenela Zagrebačka berza, se navodi da planirani ukupan iznos izdanja obveznica HEP-a trenutno nije poznat, a datum njihova dospeća za sada nije utvrđen. Navodi se, takođe, da će kamatna stopa na obveznice do dospeća biti određena prilikom određivanja cenovnih uslova za te vrednosne papire i da će se kamata plaćati godišnje. Iznos i cenu navedenih obveznica odrediće, kako je saopšteno, HEP. **Business.hr**

PODGORICA, MILANO - Prysmian Group, svetski lider u industriji energetskih i telekomunikacionih kablovskih sistema, dobila je 400 miliona evra vredan posao postavljanja podmorskog kabla između Crne Gore i Italije. Projektom podmorskog povezivanja Crne Gore i Italije, predviđeno je da Crnogorski elektroprenosni sistem učestvuje u realizaciji investicije izgradnje trafo-stanice vredne oko 20 miliona evra, a obavezan je i da izgradi dalekovod od Tivta do Pljevalja. Namera je da se kasnije sa partnerima iz Srbije i BiH grade dalekovodi prema tim državama, saopšteno je 31. oktobra iz Prysmiana. **Srna**

ZAGREB - Vlada Hrvatske je na sednici 31.oktobra odobrila Hrvatskoj elektroprivredi (HEP) da angažuje spoljne konsultante za obavljanje poslova odnosa s javnošću za potrebe projekata dogradnje i izgradnje novih elektroenergetskih kapaciteta, kao što su TE Plomin C, HE Dubrovnik 2, HE Ombla i projekt HES Kosinj-Senj. **Energetika-net** naziva odluku „revolucionarnom“ i piše da će HEP raspisati javni konkurs za izbor konsultantske firme. Njen angažman trajeće do završetka svakog pojedinog projekta.

BANJALUKA - Premijer Republike Srpske Aleksandar Džombić izjavio je 29. oktobra da izmenama Zakona o osnivanju kompanije za prenos električne energije u BiH neće biti dovedeno u pitanje obavljanje osnovne djelatnosti Elektroprenosa BiH. „Uveren sam da neće doći do bilo kakvih problema u vezi sa realizacijom dogovora o raspodeli dela dobiti od

Elektroprenosa BiH, jer se ničim ne krši Ugovor o energetskeo zajednici, niti Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju“, rekao je Džombić. Generalni direktor Direkcije Evropske komisije za proširenje Stefano Sanino uputio je pismo nadležnima u vladama FBiH i RS u kome je upozorio da se ne može deliti 290 miliona KM koje se nalaze na računu Elektroprenosa BiH. Nacrt zakona izmena i dopuna Zakona o Elektroprenosu BiH upućen je nedavno Savetu

ministara BiH, a podela sredstava iz akumulirane dobiti Elektroprenosa BiH moguća je tek nakon usvajanja zakona. **Srna**

ZAGREB – Zagrebački **Globus** objavljuje 1.novembra „ekskulzivnu“ informaciju da Vlada razmatra prodaju dodatnog udela od 19% u naftnoj kompaniji Ina mađarskom većinskom vlasniku MOL-u. Prodajom bi se u državni budžet sliło 10 do 15 milijardi kuna, a Vlada bi zadržala upravljački paket od 25 posto plus jedna deonica, piše ovo glasilo pozivajući se na jednog neimenovanog hrvatskog člana nadzornog odbora Ine. Hrvatska trenutno ima 44 odsto deonica kompanije INA, ak MOL zvanično oko 49 odsto. Pretpostavlja se da MOL na nekim tajnim računima ima još oko dva odsto, što znači da Mađari drže preko 51 odsto Ine, piše **Globus**.

